

- 1 Als het lang vriest, droogt het loof aan de bovenzijde uit, en verkleurt naar lichtbruin tot wit.
- 2 De fijne pluizige bloemaartjes van *Carex alba* verschijnen vroeg in het voorjaar.
- 3 *Carex* gecombineerd met *Colchicum* 'William Dykes'.

Naam en herkomst

Carex ofwel zegge is een enorm groot plantengeslacht, er schijnen meer dan tweeduizend soorten voor te komen, die vanwege de bastaardvorming vaak moeilijk te determineren zijn. Ze behoren tot de familie der *Cyperaceae*. Aan de witachtige, smalle bloemaartjes heeft deze plant zijn naam witte zegge te danken.

Het verspreidingsgebied van *Carex alba* begint net buiten onze landsgrenzen en is enorm. Dat begint in Oost-Frankrijk en Duitsland en loopt helemaal door tot in het verre oosten van Rusland. De plant groeit vooral in kalkrijke, droge bossen, vaak in heel koude streken. We moeten hem zeker niet verwarren met *Carex albula*, een wat meer gekweekte soort, die echter uit Nieuw-Zeeland komt.

Wetenschappelijke naam *Carex alba*

Nederlandse naam witte zegge

Bloeitijd april- juni

Hoogte 25 cm

Grondsoort alle, zelfs zeer droge

Standplaats volle zon tot diepe schaduw

Blad half wintergroen

HANS KRAMER STELT VOOR:

Carex alba

Carex alba wordt in Nederland niet of nauwelijks gekweekt, terwijl het met recht een alleskunner is. Zelfs droge en schaduwrijke standplaatsen neemt deze fijnbladige, bijna wintergroene zegge voor lief. En je kunt er mooie combinaties mee maken.

Tekst en beeld Hans Kramer

Hans Kramer is vasteplantenkweker. Hij bestrijdt eentonigheid in Nederlandse tuinen en plantsoenen door onbekend, maar goed toepasbaar assortiment onder de aandacht te brengen. www.hessenhof.nl

W e zien maar al te vaak dat de neus opgetrokken wordt voor inheemse planten, waardoor ze niet in cultuur genomen worden. Zo ook voor deze bescheiden soort die in grote delen van Europa voorkomt en al in 1762 beschreven werd.

Misschien is het ook niet verwonderlijk dat *Carex alba* niet in cultuur is. In de bekende tuinboeken over grassen vinden we deze soort niet. Zowel in het boek 'Prachtig Gras' van Piet Oudolf, als 'Ornamental Grasses' van Roger Grounds wordt dit grasje niet genoemd. Zelfs de bijbel van Rick Darke, 'Encyclopedia of Grasses' slaat hem over. Geen *Carex* dus die de aandacht trekt.

Maar toch, toen we de jonge planten uitplantten die we gekweekt hadden van zaad dat we via een botanische tuin in Duitsland kregen, zagen we gelijk de waarde van de plant in. Zowel op de moederbedden, waar de planten volop

in de zon staan, als in de droge schaduw van een notenboom ontwikkelden de planten zich goed. Het raggfijne, zo goed als wintergroene blad, dat hooguit 1,5 mm breed wordt, voelt eerder stijf dan zacht aan en is niet driehoekig. Er worden kleine uitlopertjes gevormd, hier op de zandgrond zijn ze niet langer dan 10 cm. Daardoor worden fraaie, vlakke matten gevormd. Door deze zodevormige groeiwijze is het een perfecte bodembedekker, die na tien jaar nog immer een gesloten dek vormt. In het voorjaar frist de plant zichzelf op met nieuw, lichtgroen, soms in het begin zelfs wat groengeel loof en fijne, wat pluizige witachtige bloemaartjes.

Deze verschijnen soms al eind maart en als je goed kijkt zie je dat de aartjes bovenaan mannelijke en daaronder vrouwelijke bloemen hebben. De kafsclubjes van de vrouwelijke bloemen staan een beetje slordig van de hoofdaar af zodat

het geheel een wat pluizige indruk geeft. Nu zullen er weinig mensen zijn die de witte zegge om zijn bloemaren zal planten, maar het geheel geeft tijdens de bloeitijd een prettige, verfijnde indruk.

Als je de toepassingen van *Carex alba* bekijkt zou je bijna denken dat het om een verkooppraatje gaat. Het is werkelijk een plant zonder fouten of kuren. Hoewel de soort dus van nature op kalkrijke gronden voorkomt, merken we er hier, op de zure Veluwe zandgrond niets van.

Zon of schaduw, het maakt de plant niet uit. We merken wel dat de bedekking op hele donkere plekken ietsje losser is. In de winter behoudt het blad lang zijn kleur. Als het langere tijd vriest begint het fijne loof aan de bovenzijde wat uit te drogen, en verkleurt dan naar heel lichtbruin, tot aan het witte toe. Soms denk je wel eens, zou de plant daar zijn naam witte zegge aan te danken hebben? Het is in ieder geval een mooi gezicht. Je kunt

er voor kiezen om het loof in de nawinter af te maaien, maar nodig is het niet. Doe het in ieder geval dan vroeg genoeg, want de bloemaartjes beginnen zich, zeker in zachte winters, al vroeg te ontwikkelen.

Zo'n grasachtige plant met zo'n fijn uiterlijk vraagt om combinaties met grofbladige planten. Op niet te droge plekken zou je hem kunnen combineren met *Pulmonaria*, *Veratrum* en *Bergenia*. In de volle zon, op droge grond met *Centaurea montana*, *Geranium sanguineum*, *Succisa pratensis* en zelfs *Pulsatilla*. En in het openbaar groen is het de ideale plant als bodembedekker tussen heesters, waarbij het niets geeft als het daar erg droog wordt. Als de plant zich gevestigd heeft, zal er bijna of geen onkruid meer doorkomen. Dat kan bij een plantdichtheid van 7-9 stuks per m² al na ruim een jaar het geval zijn. Mooie combinaties lijken me ook met het grote blad van *Rhododendron* mogelijk. <